

10/684

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 03. 03. 2010
Sayı : 2010/5560

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Ülkemizdeki Hâkim ve Cumhuriyet Sayıcılarının çalıştıkları dönem ile emeklilik dönemlerindeki özlük hakları açısından yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi” amacıyla, aşağıda belirtilen gerekçelerle Anayasa’mızın 98’inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1. MEHMET ŞANDIR - MERSİN
2. CEMALEDDİN USLU - EDİRNE
3. ALİM İŞİK - KÜTAHYA
4. OSMAN DURMUŞ - KIRIKKALE
5. KÜRŞAT ATILGAN - ADANA
6. TUNCA TOSKAY - ANTALYA
7. AHMET KENAN TANRIKULU - İZMİR
8. RECEP TANER - AYDIN
9. KAMİL ERDAL SİPAHİ - İZMİR
10. MUSTAFA ENÖZ - MANİSA
11. AKİF AKKUŞ - MERSİN
12. DURMUŞALİ TORLAK - İSTANBUL
13. HASAN ÇALIŞ - KARAMAN
14. AHMET ORHAN - MANİSA
15. MUSTAFA KALAYCI - KONYA
16. MEHMET SERDAROĞLU - KASTAMONU
17. İZZETTİN YILMAZ - HATAY
18. YILMAZ TANKUT - ADANA
19. BEHİÇ ÇELİK - MERSİN
20. ERKAN AKÇAY - MANİSA
21. MUHARREM VARLI - ADANA
22. KEMALETTİN NALCI - TEKİRDAĞ
23. MEHMET EKİCİ - YOZGAT
24. ÜMİT ŞAFAK - İSTANBUL

Gerekçe:

Türkiye’de hukuk düzeni; başta Anayasa olmak üzere yasa, tüzük, yönetmelik, kararname gibi yürütmenin işlemleri ile sağlanır. Hukuk düzeninin sağlanmasında yargının bağımsızlığı ilkesi özel bir öneme sahiptir.

29 Kasım 1985 tarihli Birleşmiş Milletler Yargı Bağımsızlığına Dair Temel Prensiplerinde Yargı Bağımsızlığı ile ilgili başlığında; “Yargı bağımsızlığı Devlet tarafından güvence altına alınır ve Anayasada veya iç hukukta yargı bağımsızlığına yer verilir. Yargı bağımsızlığına saygı göstermek ve gözetmek bütün hükümet kuruluşlarının ve diğer kurumların görevidir” demek suretiyle konunun önemine işaret etmiştir.

Aynı belgenin Hizmet Şartları ve Görev Süreleri başlığında “Yargıçların görev süresi, bağımsızlığı, güvenliği, alacakları yeterli ücret, hizmet şartları, emekli aylıkları ve emeklilik yaşı yasada yeterli biçimde güvence altına alınır” prensibine yer verilmiştir.

Esasen, Anayasamızın 139 ve 140’inci maddelerinde de “Hâkimlik ve savcılık teminatı” ve “Hâkimlik ve savcılık mesleği” ile ilgili hükümler, diğer kamu görevlileri ve devlet memurlarından farklı olarak düzenlenmiştir.

Yargının gerçekten bağımsız olması, yargının mali ve idari bakımdan bağımsızlığına bağlıdır.

Avrupa ülkelerinde bir hâkimin bir yılda bakması gereken iş yükü sayısı 200 iken, Türkiye’de bir Hâkim yılda ortalama 1078, Cumhuriyet Savcısı da 1864 dosyaya bakmaktadır. Avrupa Konseyi Etkin Yargı Komisyonu’nun verilerine göre, 100 bin kişiye düşen Hâkim sayısı; Türkiye’de 9, Almanya’da 24,5, İngiltere’de 16,6, Yunanistan’da 28,4’tür.

Türkiye’deki mevcut 14 bin 694 Hâkim ve Cumhuriyet Savcısı kadrosunun 3 bin 275’i boştur. Boş kadroların doldurulması halinde bile Türkiye’deki Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının iş yükünün AB ülkeleri seviyesine inmesi söz konusu olmayacaktır.

Yargının bağımsızlığını korumak açısından değişik sistemlerin hepsinin temelinde 1950’lerden sonra milletlerarası organizasyonların aldığı kararların gerçekleştirilmesi yatmaktadır.

Bu kararlara göre:

Hâkimler karar verirken sadece kanunlara bağlıdırlar, hiçbir yerden direktif almazlar ve azledilmezler, devlet, yargının görevini gerektiği gibi yerine getirmesi için gereken maddi olanakları sağlar, Hâkimlerin atanmaları ve meslekte ilerlemeleri hükümetin dışındaki merciler tarafından yapılır.

Bu kuralların gereği olarak Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının görevleri dışında özlük haklarıyla ilgili kişisel bağımsızlığa da kavuşmalarını gerektirmektedir. Diğer yandan Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının görevdeyken teminat altına alınan özlük hakları ile ilgili kural ve ilkeler, emeklilik dönemlerinde de geçerli olmalıdır.

Şöyle ki, bir Hâkim veya Cumhuriyet Savcısının, emekliliğinde nasıl bir hayat sürdüreceğine dair kaygıya kapılmadan görevini yürütmesi, hiç şüphe yok ki, hukuk düzeninin sağlıklı yürütmesi için de önemlidir.

Bu durum aynı zamanda emeklilik hakkını elde etmesine rağmen ilerleyen yaşlarında verimli çalışma içinde olamayacak Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının bizatihi hayat standardı kaygısı nedeniyle zorunlu yaş sınırına kadar kendilerini görevde kalmak zorunda hissetmelerini de ortadan kaldıracak, yargıda etkinlik ve verimliliği de artıracaktır.

Hayat standardı değişmeyeceğinden, kendilerini verimli hisseden kişiler, herhangi bir baskı veya zorlayıcı etki altında kalmadan, yargı etiği gereği ya mesleklerini zorunlu yaş sınırına kadar sürdürecekler ya da tamamen serbest iradeleriyle zorunlu yaş sınırından önce emekliye ayrılacaklardır.

Aksi durumda medyayı bir dönem oldukça meşgul eden vicdan ile cüzdan arasına sıkışan hâkimler nedeniyle demokrasilerin vazgeçilmez unsuru yargı bağımsızlığı üzerinde bu yönüyle bir baskının hissedilmesi kaçınılmaz olacaktır.

Tüm bu sorunların sebepleri ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.